

І чужому навчається,
І свого не цурається...
Т. ШЕВЧЕНКО

Редакция: 1 Adams Street
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
Henderson 4-0237
Henderson 4-0807
УНСоюз: Henderson 5-8740
Тел. з Нью-Йорку:
Barely 7-4126
УНСоюз: Barely 7-5337

ДЖАНСОН ЗАПОВІДАЄ НОВІ ЗАХОДИ ДЛЯ МИРУ, ГОЛДВОТЕР ПРИГАДУЄ СПРАВУ БЕЙКЕРА

Нью-Йорк. — Президент Джонсон, промовляючи 14-го жовтня на прийнятті в пошану покійного Альфреда Е. Сміта в готелі Валдорф-Асторія, зобов'язався, якщо його виберуть на президента, зробити нові важливі кроки в тому напрямі, щоб зменшити напруження в світі. Президент хвалив згаданого в сов'єтсько-американських взаминах і заявив, що він використає найближчі можливості, щоб скріпити мир у світі. Нагадав, що цього може вийти з сов'єтсько-китайського напруження, — казав Президент 2000 гостям на прийнятті, які заплатили по \$100 за вступ на прийняття, прибутком з якого піде в користь Меморіальному Фонду іні. Е. Сміта. Президент сказав: «Я вірю, що зможемо в найближчому часі зробити даліші та трикутні кроки до зменшення напруження та сповільнення змагань у зброєнні. Я буду пробувати зробити ці кроки, завжди нараджаючись із своїми приятелями. Я працюватиму для росту волі і збільшення можливостей, щоб людство пережило небезпеку». Президент почав свою промову аж о год. 11:14 вночі і тому він заявив, що післю ролі, але підкреслив, що він підтримує всі ті пункти промови, яку дістали на письмі представники преси. Президент «обидно» вітати на початку промови впродовж 30 секунд, під час промови його оплескували 6 разів, а коли він скінчив промову, то його оплескували ще 40 секунд. Губернатор Нью-Йорку Нелсон А. Рокефеллер на тязнув був у своїй промові на те, що він вітає в Нью-Йорку і тих, що є «з інших стейтін». Це було сказане на адресу присутнього на прийнятті демократичного кандидата на сенатора Роберта Ф. Кеннеді, який не був мешканцем Нью-Йорку, коли стався про номінація на сенаторського кандидата. Ці слова Рокефеллера викликали оплески призначення і вислови невдоволення. Джонсон іхав в авті разом із Робертом Кеннеді, а на летовищі щиро з ним привітався, поцілувавши його дружини. Разом із Робертом Кеннеді Президент відвідав дружини покійного президента Джона Ф. Кеннеді, яка поспіжить живе з дітьми в Нью-Йорку. На прийнятті були і Роберт Кеннеді і його республіканський противник сенатор Кеннет Б. Кітінг, але вони не промовляли.

Денвер, Колорадо. — Республіканський кандидат на президента сенатор Б. Голдвотер оскаржував президента Джонасона в тому, що він не допустить до того, щоб слідство в справі зловживань Роберта Бейкера було закінчене перед виборами, бо «афера Бейкера веде просто до Білого Дому». Це є непереможним оскарженням — твердив республіканський кандидат, але до нього приєднуються ще й інші, немилі для Білого Дому, справи. Деякі республіканці передбачають, що Голдвотер ще гостріше виступатиме проти Джонасона, як він вже почав робити в попередніх днях. І так, промовляючи в Мілвокі, Вісконсин, 13-го жовтня, Голдвотер перед 10-000 присутніх осіб, які оваційно його вітали, назвав Демократичну партію «фашистською організацією», яка представляє «абсолютизм та монархізм». Республіканський кандидат зробив цю заяву поза зйіздом своєї намісної промови у зв'язку з тим, що місцевий відділ Демократичної партії вигнав із своїх рядів місцевого радного Роберта Двасра за те, що він похвалив, що голосує за Голдвотера. Раніше того самого дня Голдвотер атакував особу президента Джонасона за те, що він тільки частинно працює як Президент, бо ввесь свій час витрачає на політичну акцію, ведучи заважаю до виборчої кампанії в свою користь. Ще в Нью-Гемпширі під час правничої кампанії Голдвотер твердив, що у ЗДА є «фашизм зліва» в Демократичній партії, тому кожен треба розбудувати сильну Республіканську партію.

Лідер американських негрів д-р Мартін Лютер дістав нагороду Нобеля

Осло, Норвегія. — Д-р Мартін Лютер, 35-річний протестантський пастор і президент «Південної конференції християнських лідерства», дістав мирову нагороду Нобеля за 1964 рік. Це 12-ий з черги американець, який дістав нагороду Нобеля, встановлену в 1895 році винахідником динаміту й фабрикантом амуніції д-ром Альфредом Нобелем. До нагороди Нобеля прив'язана грошова сума 54.000 дол. Мартін Кінг заявив, що «кожний цент» з цієї нагороди дасть на цілі боротьби американських негрів за рівність.

85-річчя проф. Бориса Мартоса буде відзначено ювілейним бенкетом в Ньюарку

Ньюарк, Н. Дж. — З нагоди посвячення Українського Національного Прапора, що його влаштує Товариство Прихильників Української Народної Республіки в Ньюарку в неділю 18 жовтня цього року о год. 11.30, відбудеться після цієї урочистості ювілейний бенкет для вшанування та відзначення 85-ліття з дня народження проф. Бориса Мартоса, видатного українського науковця, політика і громадського діяча. Ювілейний бенкет відбудеться в неділю 18 жовтня о год. 12.30 в залі церкви св. Вознесіння при 675 авт 19 авт. у Ньюарку, Н. Дж.

Фестиваль національності в Шикаго

Шикаго (А. І.). У суботу 17 і в неділю 18 жовтня, відбудеться п'ята з черги Інтернаціональна Виставка етнічних груп міста Шикаго, в Нейві Пір на бережжі озера Мішиген (при кінці Гренд авеню).

Ко Інтернаціональну Імпресу започаткував п'ять літ тому мейор міста Шикаго п. Р. Деллі.

Понад тридцять національностей буде репрезентувати культуру, мистецтво, добробут і душу свого народу.

Рівнож буде репрезентована міжнародна кухня, в якій будуть подавати двісті страв типічних певним націям.

Цьогорічною atrakцією фестивалю буде вибір Королеви. Кожну національність буде репрезентувати п'ять змагунок, з яких жорі вибере одну, а з поміж них — Королеву.

В мистецькій частині Фестивалю будуть покази народних танків, музики і пісні.

Наша українсько-американська громада в Шикаго бере й цього року активну участь в організуванні цього фестивалю.

Папа поїде до Індії на Евхаристичний конгрес наприкінці листопада

Рим. — Папа Павло VI поїде до Індії на Евхаристичний конгрес, який триватиме від 28-го листопада до 6-го грудня н. р. Зрештою, всі подорожці цієї другої подорожі Папи поза межі Італії будуть проголошені згодом. План подорожі Папи не був вирішений з уваги на Вселенський Собор у Римі, праця і пресія якого могли б потерпіти, коли б під час його нарад не було б Папи в Римі. Можливо, що ці застереження від Папи тепер також тому, що серед учасників Собору створилася поважна група, яка наполягає на скликанні в Курії, в четвертій сесії Вселенського Собору. На останньому пленарному засіданні Собору в минулу середу бразильський архієпископ Фернандо Гомес дос Сантос з Гоянії виступав виразно з домаганням скликання ще однієї сесії. Також інші промовці висловлювали своє невдоволення з приводу завади великого скорочення і спрощення різних проблем, щоб могли швидше закінчити Вселенський Собор. Це стосується таких справ, як ролі священника в Церкві, канонічне право про подружжя, проблема духовної освіти і т. п. Зате консервативні високі духовники, які займають різні високі становища в Курії, є проти продовження Собору.

Канада зможе змінити свою Конституцію без британського схвалення

Оттава. — На Федерально-провінційній Конференції 14-го жовтня знайдено формулу, згідно з якою можна буде змінити Канадську Конституцію без британського схвалення. Цю формулу прийняв провінційний прем'єр міністр і прем'єр Лестер Б. Пірсон ще 2-го вересня цього року, але тепер її остаточно зредіговано на конференції федерального і провінційних прокураторів. Ось зміст повідомлення в цій справі: «Ця формула, коли вона стане законом, означатиме, що всі майбутні зміни Конституції будуть вирішуватися в Канаді, а не в Парламенті Об'єднаного Королівства. Внаслідок цього всі провінції Канади, всі наша Конституція вперше в історії стануть вповні канадськими». Це рішення називається в комунікаті, виданому Федерально-провінційною Конференцією, «милевим кроком в еволюції канадського уряду». Головні пункти цього рішення такі: 1. зміни в Конституції будуть важливі тоді, коли їх схвалить канадський Парламент, і коли їх затвердять принаймні дві третіх всіх 10-ох провінцій, що мають половину населення всієї Канади; 2. основні пункти Конституції, які вирішують взаємини між різними частинами уряду, може змінити канадський Парламент, але на ці зміни мусять погодитися всі провінції Канади.

Президентів асистент Дженкінс зрештигував внаслідок неморальної поведінки

Вашингтон. — Окремий асистент Президента Волтер В. Дженкінс 14-го жовтня зрештигував із свого становища після того, як виявилось, що його були заарештували муніципального тяжця за неморальну поведінку в будинку організації ІМКА у Вашингтоні. Він мав там робити якесь «непристойні жести». Пресовий секретар Білого Дому Джордж Е. Ріді повідомив пресу про резигнацію Дженкінса в Нью-Йорку, де 14 і 15 жовтня перебував Президент. В Денвері сенатор Голдвотер заявив, що цей випадок із Дженкінсом може мати великий вплив на цьогорічний вислід виборів. Голдвотер казав, що він, покинувши, не робить жадної заяви в цій справі, бо знає про цю аферу мало фактів. Тепер виявилось, що Дженкінс був заарештований за подібну неморальну справу ще в 1959 році, і документи про це у Відділі Вашингтонської поліції, в бюрі, що займається неморальними проступками. Заарештування Дженкінса в середу 7-го жовтня вийшло на яву тоді, коли голова Республіканського Крайового Комітету Дін Бирч сказав журналістам, що Білий Дім всіма силами старатиметься не виявити жодної важливої справи.

● Дружина республіканського кандидата на віце-президента пані Стефен Міллер, яка є польського роду, веде виборчу кампанію разом із своїм чоловіком конгресменом Вільямом Міллером, але до Газеттону в Пенсильванії вона поїхала сама, де промовляла до польських і англійських до виборців польського походження.

КОМУНІСТИ У ФРАНЦІЇ ЗАПЕРЕЧУЮТЬ МОСКВІ ПРАВО ДО ЗВЕРХНОСТІ

Париж. — Французька комуністична партія, найбільша в Західній Європі після італійської, прийняла резолюцію, яка підкреслює самостійність кожної комуністичної партії та незалежність від будь-якої іншої комуністичної партії. Центральний Комітет французької компартії нараджувався в минулі п'ятницю і суботу та прийняв резолюцію, що їх оприлюднено в «Л'Юманіте» в середу 14 ц. м. Резолюція французьких комуністів стверджує, що «немає зверхницьких партій, які підпорядковували б партії». Таким чином французькі комуністи, які в останніх виборах в листопаді 1962 року зібрали близько чотири мільйони голосів, виступили одверто проти нахиливання з Москви вказівок всім іншим компартіям. За негалими заходими коментарями — цей виступ французьких комуністів матиме величезне значення для компартій в сателітських країнах, залежних до цього часу від диктату з Москви в усіх справах — політичних, військових, культурних і економічних. Щоб згадати цей удар по Москві — ЦК французької компартії заявився по стороні Москви проти китайських комуністів, що їх називається в тій резолюції «сектантами», які розвивають комуністичний фронт. Французькі комуністи зробили теж другу концесію Хрущову, а саме, заявили за скликання з'їзду всіх компартій для розгляду московсько-пекінського спору, але водночас заявили, що вони будуть протиставити покликано до життя будь-якого нового керівного чи координаційного комуністичного центру. Італійські комуністи вже раніше заявляли так само проти ідеї п'ятницю і суботу та прийняв резолюцію, що їх оприлюднено в «Л'Юманіте» в середу 14 ц. м. Резолюція французьких комуністів стверджує, що «немає зверхницьких партій, які підпорядковували б партії». Таким чином французькі комуністи, які в останніх виборах в листопаді 1962 року зібрали близько чотири мільйони голосів, виступили одверто проти нахиливання з Москви вказівок всім іншим компартіям. За негалими заходими коментарями — цей виступ французьких комуністів матиме величезне значення для компартій в сателітських країнах, залежних до цього часу від диктату з Москви в усіх справах — політичних, військових, культурних і економічних. Щоб згадати цей удар по Москві — ЦК французької компартії заявився по стороні Москви проти китайських комуністів, що їх називається в тій резолюції «сектантами», які розвивають комуністичний фронт. Французькі комуністи зробили теж

Внаслідку відвідин королеви — можливо погіршення відносин між Канадою і Британією

Лондон. — Королева Єлизавета II вернулася з односторонньої подорожі до Канади. Маса англієць, які вийшли на летовище й вітали королеву — вздовж вулиць, марширували їй очевидцями, що свою прихильність в реакції на холодне прийняття, що його Єлизавета зазнала головним в Квебеку-Сіті. Факт, що канадська поліція була примушена перевести суворі засоби — для запевнення особистої безпеки королеви та що на вулицях міста Квебек не було зовсім народу, а поліція арештувала 32-ох юнаків з групи французьких екстремістів, які погрозували авантюрами, які навіть атентатом, — цей факт обурив британців. Хоч королева зустріла в Оттаві тепле прийняття, проте коментарі не виключають, що відносини між Канадою і Британією погіршилися та що через те й позиція прем'єра Лестера Пірсона, стане слабшою. Лондонська преса все такі стверджує, що число французьких націоналістів, які агітують за державне устроєння франкомовної частини Канади є дуже мале та що поліція в Квебеку заважає такий «режим терору», що й багато охочих вийти на вулиці й вітати королеву — залишилися дома.

Спортсмен ЗДА ведуть на Олімпійських Ігрищах з 20 медалями

Серета. 14-го жовтня, четвертий день змагань Олімпійських Ігор в Токіо, була найкращим досі днем для американських репрезентантів. В цьому дні вони здобули десять нових медаль, чим збільшили число досі здобутих медаль на 20. Незвичайні успіхи плаваків принесли ЗДА даліші чотири золоті медалі. Найкращим і найбільше несподіваним осягом була ремаго бігуна ЗДА Біллі Мілса, 26-річного лейтенанта «Марінес», що має в собі частину індійської крові, який пробіг 10,000 м в рекордовому часі 28:24.4. Медалі в плаванні здобули: Кен Зіцбергер — золоту, Френк Горман — срібну і Ларрі Андерсон — бронзову в стрибках чоловіків у воду; Май Шоллендер, Стів Кларк, Майк Остін і Гері Ілман — золоті медалі за перше місце в гірських 4 x 100 вільним стилем.

В числі медаль стоїть ЗДА на першому місці з 7 золотими, 7 срібними і 16 бронзовими медалями, перед СРСР, який має 4 золоті, 3 срібні і 5 бронзових медаль. Дві золоті медалі здобули в середу для СРСР: Олександр Медвідь у п'ятибор'ї вазі і Олександр Іванюк у важкій вазі дзюдо, господар Олімпійських Ігор, займає в числі медаль третє місце з 4 золотими і 3 бронзовими.

Секретар рільництва Фрімен в обороні соціального забезпечення і фермерів

Олгона, Айова. — Секретар рільництва Орвілл Л. Фрімен, промовляючи на демократичних виборчих зборах, гостро виступив проти республіканського кандидата на президента сен. Голдвотера, називаючи його «професійним нападником». Фрімен сказав: «Коли професійні нападники кажуть, що треба соціальне забезпечення послабити або й зліквідувати, то означає, що, на їх думку, американський нарід помилявся 30 років, коли розбудовував систему соціального забезпечення, щоб вийти назустріч потребам старших людей». Фрімен критикував Голдвотера і за те, що він виступав проти дешевого електричного струму в сільських районах. Коли б зліквідувати Сільську Електричну Адміністрацію, казав секретар рільництва, то це означало б, що 246,000 айовських фермерських родин досі помилялися, бож вони користали з дешевої електричної енергії.

Померли два ветерани УНСоюзу: Йосиф Серетний і Микола Марків

Нью-Йорк. — Йосиф Серетний, народжений в Затриччя, народившись в 1889 році, член 130 Відділу Українського Народного Союзу, «Братство св. Володимира» в Нью-Йорку від 1929 року, помер тут у вітторок 13 ц. м. на 75 році життя. Похорон відбудеться в суботу 17-го ц. м. о год. 9-й ранку з похоронного заведення Петра Яреми на 7-й вулиці до церкви св. Юра та від-тіль на цвинтар Кальварії. — Того самого дня помер у Форті Н. Дж., Микола Марків, народжений у 1884-му році в Скалаті, член того самого 130-го Відділу та його колишній секретар з пр. 1929-1935. Микола Марків був українським Січовим Стрільцем та членом Стрілецької Громади. Похорон відбудеться в п'ятницю 16-го ц. м. з похоронного заведення Мушки на Голландії в Перт Амбой, Н. Дж.

Третя перемога „Сніків“ у „Світових Серіях“ бейзболу

Першу точку в шостій грі „Світових Серій“ здобули „Кардинали“ вже в першій інні. На фото: Курт Флад осягає мішечку базу, тоді коли на другу базу спішається Ю Брак а Філ Ліпц з дружиною „Сніків“ вже спішають з підмогою на першу базу, щоб „скупити“ там другого змагуна в т. зв. „дубелі плей“.

Ст. Луїс, Мізурі. — В шостих змаганнях „Світових Серій“ бейзболу, які відбулися в середу, 14-го жовтня в Ст. Луїсі, дружина „Сніків“ з Нью-Йорку здобула високу перемогу 8:3 над місцевими „Кардиналами“. Цього виграша „Сніків“ зрівняла рахунок перемог у „Світових Серіях“ на 3:3, внаслідок чого в четвер вийдуть сьома зустріч цих дружин для остаточного вирішення переможця і чемпіона ЗДА у бейзболі. Геттих змаганнях „Світових Серій“ бейзболу, які відбулися в середу, 14-го жовтня в Ст. Луїсі, дружина „Сніків“ з Нью-Йорку здобула високу перемогу 8:3 над місцевими „Кардиналами“. Цього виграша „Сніків“ зрівняла рахунок перемог у „Світових Серіях“ на 3:3, внаслідок чого в четвер вийдуть сьома зустріч цих дружин для остаточного вирішення переможця і чемпіона ЗДА у бейзболі.

Дітройт перед великим фестивалем

Дітройт, (Д. К.) Українська дітройтська громада знов заподілила приготуватися до двох великих імпрес: Ювілейного Бенкету Українських Градуантів 17 жовтня в готелі Шератон-Кеділак і до Фестивалю Української Пісні і Танцю, що відбудеться в неділю, 18 жовтня, в год. 3-тій по пол. в найкращій концертній залі міста — в Авдиторії Форда. Ця велика імпреса українського Дітройту, яку відвідає коло 3.000 людей, замінити такими моментами: і влаштувати спільно всі прошарки цього міста, старі й нові емігранти, професіоналісти й непрофесіоналісти, відділи Українського Народного Союзу й Українського Робітничого Союзу — і над усіма патронувати духовна постать Тараса Шевченка. Українські градуанти Дітройту й Віндзор розвинули також небувалу активність, щоб фестиваль увінчався повним успіхом, бо він є одним з імпрес, якою вони відзначають 25-ліття свого існування.

Фестиваль в неділю 18 жовтня відбудеться під гаслом „В поклоні Шевченкові“, та мистецька програма матиме багато точок присвячених Шевченкові: і співачка Галина Андреевська, і хор „Трембіта“, і співачка Раїса Садова, навіть танцювальна група „Чайка“ з Гамільтону, що виконає свої танці в супроводі

У СВІТІ

● До Москви вернулися три американські і один британський військові атташе, оскаржені совєтськими властями публічно у веденні „шпигунської роботи“ фотографування сибірську природу й різні об'єкти з віком трансибірської залізничної та залізничних різних своїх посередників з тієї подорожі. Амбасадор Фой Колер заявив, що ЗДА не мають заміру відкликати тих атташе. Совєтські власті не робили їм ніяких перешкод і їх поворотний дозвіл з Японії поперез Індію.

● Грецька королева — мати Фридерика переїхала з королівського палацу до вілли на передмісті Атен, де вона мешкала з своїм покійним чоловіком Павлом, поки він став був королем. Разом із Фридериком житиме її 22-річна дочка Гріна, наступниця престолу. Партія опозиція в Греції зажадала королеви-матері Фридерик, що вона, живучи в палаці разом із своєю молодшою невісткою, королевою Марією — Аноною, матиме, що останню „поганяв“.

В АМЕРИЦІ

● Колишній президент Айзенгауер відзначив 14-го жовтня 74-ті роковини з дня свого народження тим, що обідав на своїй фермі зі своїми приятелями генералом Артуром С. Невінсоном та з його дружиною. Присутні були і пані Айзенгауер. Цілий день Айзенгауер нормально працював в своєму бюрі, що міститься в будинку Геттисбургського коледжу.

● Пані Джонсон планує відїхати літаком до стейтв Тексасу, Аркансо і Оклахоми в дні 26 і 27-го жовтня разом із трьома дружинами членів Президентського кабінету. Мають їхати пані Роберт Менкнара, пані Біллара Вірці і пані Орвілл Фрімен. Всі чотири пані мають відїхати 7 міст, де вестимуть виборчу кампанію в користь демократів.

СВОВОДА

UKRAINSKYI SHODENNIK UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday combined) by Ukrainian National Association, Inc. 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: На рік — \$12.00; на пів року \$6.25; на три місяці \$3.25. — В Джерсі Сіті і закордоном: — На рік \$14.00; на пів року \$7.50; на три місяці \$4.00. — Для членів У. Н. Союзу, членів і жінок — 85 центів місячно. — За кожною зміною адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

Адреса "СВОВОДА" P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J. 07303

3 думкою про 1968 рік

Цікаво, що в американських газетах вже тепер з'являються міркування на тему виборів — у 1968-му році! Деякі коментатори припускають, що станеться, коли у виборах 3-го листопада цього року переможе Ліндон Дженсон, як це заповідала більшість факцій від так званих опитувань громадської думки. Цікаво, що деякі газети і журналісти, які навіть записалися за Ліндоном Б. Дженсоном, признають, що поразка Беррі Голдвотера не була б довготривалою поразкою Республіканської партії, бо навіть не була б остаточною поразкою консервативного крила в тій партії, що його репрезентує якраз Голдвотер. Таке сталося б тільки тоді, коли б перемога Дженсона була дійсно імпозитно — всезагальною, за зразком "ляльової" перемоги Айзенгавера в 1952-му році. Тільки тоді консервативна течія в Республіканській партії, приголоснена такою прогностом, втратила б там теперішню свою керівну позицію і відступила б знову місце поміркованій течії, яку репрезентував Д. Д. Айзенгавер.

Отже багато американських часописів висловлюють здогади, що у випадку програти Голдвотера його прихильники не відійдуть у політичну тінь і не вичеряться надії на свою перемогу — в 1968-му році. "Голдвотеризм" — це в очах завзятих противників Голдвотера чорна реакція і небезпечний, задикуватий націоналізм, який не збав собі справи з ризика атомової доби. Але той самий "Голдвотеризм" в очах прихильників та звеличників аризонського сенатора — це рух за потрясання совістю громадянства, щоб воно зрозуміло загрозу комунізму, загрозу пересичення добробутом, що доводить до байдужості у відношенні до високих моральних засад — у житті приватному й державному. Голдвотера, читали ми недавно, не можна сприймати спокійно і байдуже: "Якомога тільки або звеличувати, або нехвалити". Таким чином доволі особи Голдвотера створюються міти: негативний міт нерозважливого доктринера, незрілого до ролі керівника великого державного, і міт вираження, що має аністери Америку на новий шлях, зробивши її дійсним чемпіоном у боротьбі за волю поневолених, країною морально оновленої нації.

Відомо з історичних прецедентів, що добре організована і твердо віруюча суспільна група може пережити політичні невдачі і своєю впертою працею в народі привернути втрачені позиції. До цього висновку приходять, наприклад, Брюс Боссет у доповіді з Шикаго до "Нью Йорк Ворлд Телеграму" п. н. "Якщо Голдвотер прогрес, що тоді?" Він був потрясений маніфестацією багатьох тисяч республіканців із повіту Кук, що його столицю є Шикаго, Лланої, з нагоди виступу колишнього віце-президента Річарда М. Ніксона на вічі в користь Голдвотера. Цей американський коментатор переконаний, що "сила, якій сприяють Беррі Голдвотерів, не відійдуть мовчки, щоб ніколи більше не дати чути про себе, якщо їх героєм переможе президент Дженсон".

Інші американські коментатори твердять, що консервативні республіканці, опанувавши майже весь партійний апарат на території ЗДА, використовуватимуть теперішню 1968-й рік. Тому Демократичній партії належить на такій всезагальній перемозі, яка була б катастрофою для Голдвотера. Бо тільки тоді новий Уряд Дженсона в своєму підданстві зможе брати на увагу період довший, як 4 роки. Це має велике значення для закордон, який пильно стежить за розвитком подій в Америці, рахуючись із змінами — не тільки в р. 1964, але вже й у 1968.

Мертвечина

Свобода літературної і мистецької творчості — основна проблема, що глибоко гризуть широкі кола літераторів і мистців у Союзі, а також і в інших країнах з "народно-демократичними", себто комуністичними, режимами. Не зважаючи на всю товктину комуністичної пропаганди, мовляв, тільки в умовах "любодової комунізму" і встановленої московською компартією "методи соціалістичного реалізму" можлива справжня свобода творчості — і самі творці і керівники режимів знають прекрасно, що ніякої такої свободи в комуністичних державах не було, нема і не може бути; що "підкупання" компартії різними національними літературами і мистецтвом приводить тільки до їх повного маршму — мертвечини.

Ілюстрацій до такого твердження багато, і особливо яскраві вони в самому Союзі, де Хрущов та його "ідеологи" намагалися всіма силами утримати велику громаду совєтських письменників і мистців у шорах партійних настанов, намагаючи їх цоразу до оспівування і лякування комуністичної дійсності та її колосально-задовгого "сучасного героя" і задушуючи при цьому всі спроби мистецької свободи вихряться з-під накидуваних їй партійно-комуністичних настанов.

Доброю ілюстрацією трагічного положення, в якому перебуває література у комуністичному світі, може бути XIV з'їзд Союзу Польських Літераторів, що відбувся у вересні цього року в місті Люблині. Цей з'їзд єдиної в Польщі дозволеної і упрямливої комуністичним режимом організації письменників і літературних критиків був попереджений довгою дискусією в пресі, в якій виразно стверджувалося, що більшість польських літераторів відмовляється взагалі писати на теми "комуністичної сучасності", не бажає затривувати й висвітлювати у своїх творах "ідеологічних проблем", не дає виразити в такій ситуації ролі творця; що з другого боку польські літератори зрозуміли вимоги нашої і, "соціалістичної свободи" по-своєму і просто розкоштують в описах наявного і реального в Польщі морального бруду — розпусти, злочинства, проституції, пияцтва. "Відставання" польської літератури стверджує у своїй промові під час з'їзду також нинішній комуністичний диктатор Польщі, Владислав Гомулка, вимагаючи від письменників, щоб вони перестали поширювати філософію розпаду, зневіри та безнадії. Але ж його заклик до польських письменників й інтелектуалів, щоб вони включилися; мовляв, активно в "будівництво соціалізму" і давали нові оригінальні твори, сповнені віри і надії в краще майбутнє їхнього народу і країни, пролунав цілком даремно і... безнадійно.

Польські письменники волюють планетарно у хвості подій і не займають становища до сучасності. Не виключено, що дехто із польських літераторів під таким чином ітишим тиском включиться у вимаганий режимом "сучасності" й "бадьору" літературу, але не відбудеться під тиском і примусом і не буде жадним доказом будь-якої свободи творчості.

Так виглядає творча свобода в умовах комуністичної системи, і інакшою вона бути не може. І не змінить нічого в цьому відношенні ні тюрми, ні концтабори, ні репресії, ні навіть обслуговування літераторів усіма "ласками" комуністичного режиму — орденами, преміями та всякими вигодами включно з автоматами, льокалами, шампаном і кав'ярком.

ВИБОРИ І ОБОВ'ЯЗКОВА ВІЙСЬКОВА СЛУЖБА

Республіканський кандидат на президента сенатор Беррі Голдвотер заявив, що коли б він був президентом, то стався б скасування обов'язкової військової служби. У відповідь на це з Білого Дому заявили, що і президент Дженсон планує зробити це саме, якщо виявиться, що на цьому не потерпить оборона країни, тобто якщо дослідження виявлять, що буде доволі добровільців у всіх трьох родах зброї.

Співробітник у військовій справі "Нью Йорк Таймс", Генсон В. Болдвін, пригадує, що 25 років тому сенатор Артур Вандерберг і Роберт А. Тефт старший твердили, що примусової військової служби "не можна погодити" з духом демократії, з духом Конституції. "Під час війни вона — конечно зло, під час миру її не можна стерпіти".

У 1940-му р., коли вибухла друга світова війна, у ЗДА ввели обов'язкову військову службу. Після її закінчення і аж до війни в Кореї, впродовж 17-ох місяців, військова повинність була скасована. Маніфоло року Конгрес майже одностайно проголосував закон про обов'язкову військову службу до 1967-го року, але у виборчій кампанії зробили з цього важливу проблему.

Збройні сили ЗДА становлять коло 2 700 000 воїнів. Щорічно відходять із війська коло 500 000 осіб, але до "у-привілейованих" родів зброї, летунства, флоту і морської піхоти, які кожного року потребують нового доповнення, юнаки годяться добровільно, побоюючись, щоб їх не покликали до служби в армії.

Отже, не можна так, з легкої руки скасувати військової повинності, не пошкодивши безпеці і оборони країни. Але примусова військова служба має і злі сторони. Ось вони:

— З військового боку кращі з ті воляки, які довше служать, ніж ті, які по двох-трьох роках покидають службу. Внаслідок технологічної революції не треба тепер мільйонів армій, як це було в першій і в другій світових війнах. Піхотинець, моряк і летун мусять бути вишкоченими фахівцями нових родів зброї.

— З політичного становища можна виступати проти обов'язкової військової служби, бо вибір відбудеться часто дискримінаційним способом і деколи з несправедливим.

— Є стільки причин уникнути військової служби, що майже кожний, хто цього бажає, може не служити. Відкладають військову службу фермерам, усім категоріям спеціалістів, студентам, батькам дітей та ін. Президент Кеннеді свого часу заявив, щоб і одружені мали право просити відкласти військову повинність, внаслідок чого деякі юнаки одружувалися лише для того, щоб не служити в армії.

— Військовий примус шко-

дить багатьом юнакам по закінченні школи: прагнучи не хочуть приймати таких юнаків тому, що вони мусять покинути працю, коли їх покличуть до армії.

Але прихильники примусової військової служби мають також свої аргументи в оборону свого становища:

— Ніхто не може твердити, що живемо в добі миру, бо в дійсності існує в світі майже воєнний стан, і час від часу в різних обшарах спалахують малі війни. До того ж ЗДА не сміють скасувати примусової військової служби тому, що це мало б злий психологічний вплив на країну, яким безпосередньо загрожують комунізм.

— В разі скасування військового примусу не було б достатньої кількості добровільців не тільки в армії, але й в "у-привілейованих" родах зброї.

— Не було б тоді і потрібної військової резерви, яка складалася з тих воляків, що відбули службу в армії або в Крайовій Обороні. Юнаки, служачи в армії чи в якійсь іншій роді зброї, переходять різноманітний вишкіл, який їм пізніше припадє в житті. Таким чином армія є в ЗДА одночасно вишкільним табором.

Отже, зміна військової системи є не простою справою. Чи ця система залишиться чи буде замінена добровільною системою або буде якась компромісова поагоджена — вона матиме вплив на все громадянство.

Зв'язаний вище Болдвін вважає, що при розв'язці цієї проблеми треба вважати на такі моменти:

— Передусім думати про безпеку та оборону ЗДА. Не скасувати військової примусу, не маючи певності, що буде досить добровільців для служби в збройних силах.

— Кращими з ті воляки, які довше служать або й ціле своє життя служать у війську. Добровільна військова служба відповідала американській духовості.

— Немає найменшого сумніву, що треба зредувати сучасну військову систему, бо цього вимагає атомова доба. Треба збільшити платні фаховим військовикам, щоб їх заохотили до військової кар'єри.

— Треба провести основні студії перед тим, як вводити якісь реформи в цій надзвичайно важливій ділянці.

Прем'єр Індії і президент Пакистану нараджувалися про Кашмір

Нью Делі. — Індійський прем'єр Ляль Багадур Шастрі, вертаючись з конференції "незалежних" держав в Кайро, — зустрівся в столиці Пакистану Карачі, де впродовж 5-ох годин нараджувався з президентом Аюбом Ханом — над можливостями мирного поагоди 17-річного конфлікту про прикродонну провінцію Кашмір. Крім наради, веденої у цілому гурті найближчих дорадників — з обох сторін, назвали прем'єр Індії і президент Пакистану перевернули годину і 20 хвилин наоляку. У спільному комунікації підкреслено потребу "покарання взаємних відносин" та ослатнення згоди "на базі

Б. Остап'юк

ТЕРНОПІЛЬ СЬОГОДНІ

(Перед з'їздом тернопільців 17-го жовтня ц. р. у Філадельфії)

Одна наша землячка з Польщі, одружена з поляком, відвідала недавно Тернопіль і описала свої враження в листі до своєї, що проживає в ЗДА. В дитроївському збірнику "Вільна Україна" була вміщений цей опис у статті "Що я бачила в Західній Україні". Подасмо його з деякими скороченнями:

"До Тернополя приїхала я увечері. Зайшла до сестри і застала її з чоловіком вдома. Ми поговорили і почали говорити. Вона розказувала, як багато пережила під час бомбардування Тернополя і після того. По приїзді зі школи нової влади кілька тижнів тривав страшний терор. Люди не могли спокійно спати і не працювали, бо ніхто не знав, коли кого вивезуть. Опріч того, дошкулувал голод. Обос, сестра і її чоловік виглядали на старців, хоч їм менше як 50 років."

"На другий день виїхали ми на місто. Центр міста, в часі останньої війни знищений дощенту, майже відбудований. Залізнична станція велика. Тут, як у Львові, окремі ждані для пасажирів. На стінах портрети вождів партії. Ресторан також просторий. Столи накріті білими настильниками, і на кожному столі квіти. У кутку подіум для оркестри. Жданія 2-ої класи для робітників і колгоспників: лавки, буфет — і це все. Вбиральні (клозети) для колгоспників подіум для двірця, у шопі, без дверей, а для пасажирів 1-ої класи в будинку двірця. Написи на стіні, як також у цілому місті, українські."

"Головна вулиця (колишня Мікевича) поширена, по обох боках побудовано нові виді будинки та зроблено посередній сквер, засаджений деревами. Новозбудований театр прикрашений великими колонами. На місці парфільного костюлю будують величний будинок універмагу. Навпроти в сквері стоїть пам'ятник Хмельницькому, не на коні, і робить негарне враження. Став дуже поширений, його площа займає кілька квадратних кілометрів. Там, де була торговина і смітник, засаджено великий парк. На периферії Тернополя доми обрані, вулиці брудні, з витоками. Родина мешкають в одній - двох кімнатах. Звичайно на передмістях живуть

місцеві, а приїжджі — у центрі міста."

"В місті є лише одна церква Роджества Христова. Виглядає дуже бідно. На Богослуження ходять лише місцеві. За церквою автобусова станція, але до сіл ходять звичайні тягарові автомашини, зріті брезентом. Хоч написи на крамницях українські, в місті чути вимову російську мову. Відповідальні місця в адміністрації ніхто з місцевих людей не займає. Є лише місцевий адвокат українець і адвокат жид."

"В Тернополі є середніх шкіл, з того лише дві українські. Всі приїжджі, навіть у країні, говорять московською мовою і посилають дітей до московських шкіл. Життєвий стандарт у місті низький. Люди, особливо місцеві, бідно одягнені."

"Люди ледве живуть, — казала мені сестра. — Дехто відважний радить собі всякого роду спекуляцією. В останніх часах найбільш популярним стало слово "калім", по нашому "окуп". У Союзі кожному Союзу треба давати "калім" всюди, коли хочеш щось дістати чи оминати лиха. Люди живуть кожний для себе. Єдиною розрадою для багатьох є горілка, яку п'ють часто і без міри. Треба зазначити, що пияцтво — це характерна риса совєтського побуту. П'ють усі, але не "монопольно", бо задорога, а "самомонку", яку гонять з бурляк."

"Такої дійсності на рідній землі я не сподівалася. Вибіржаючи із Західної України, залишила я брата та сестер заможними людьми. Кожна моя сестра мала сільське господарство, яке давало їй прибуток, що вони могли посылати своїх дітей навіть до вищої школи. Тепер життя в стопа брата, який живе в місті, упала щонайменше на половину, а сестра, що живе на селі — на три чверті."

"В Польщі є комуністична адміністрація, а на наших землях є московська комуністична окупація і колонізація з хмарою чужої бюрократії. Немає порівняння і в релігійних справах. Рімо - Католицьку Церкву в Польщі толерують, а що зробила комуністична влада в Західній Україні з Українською Католицькою Церквою — про це загально відомо."

"І ще одне порівняння: польський комуністичний режим збирає до Польщі з Союзі Союзу всіх поляків, навіть із торем, і опікується ними. А маріонетковий уряд УССР, навіть після звільнення наших людей з торем і таборів, не дозволяє їм повернутися до рідних міст і сіл без дозволу Москви. Цей уряд УССР глухий і сліпий на те, що цілі хмари галасливі, які понаїжджали за наживою на нашу землю, рік-річно більшаючи. Потом і кров'ю годували нас селянство. Не диво, що одні колгоспники казали мені: "Краще, щоб атомова бомба знищила той комуністичний світ, ніж люди мають пережити такі муки".

У незвичайно цікавих описах подорожі М. Прокопова,

друкованих у "Свободі" під заголовком "По 56-ох роках на Україні", згадується також про Тернопіль. Прокопова, як і багатьох інших, не дозволено відіїдати рідні села на Тернопільщині, але його оповідає про Тернопіль один чоловік, який працює техніком у Львові. Ось що він розказував (цитую за "Свободою" ч. 163 з 1963 р.).

"Тернопіль після війни дуже змінився. Ті, що бачили це місто за Австрії або за Польщі, не півали б його. Внаслідок воєнних подій у Тернополі багато людей агітувало, а ще більше їх переселилося в інші місцевості, і тепер там багато всяких приїжджів із Союзі Союзу, найбільше росіян. Головна вулиця в Тернополі — це бульвар Леніна. Новозбудовані доми здебільше типові совєтські, чотири-або п'ятиповерхові, з маленькими кімнатами, без модерної каналізації. Такий гарний і розбудований, як про це пишуть у ЗДА і Канаді різні "прогресивні" часописи, Тернопіль це не є. Він лише частинно відбудований. Вулиці його забедані й брудні: всюди порозкидані каміння, цегла, сміття. Публічні виходи, навіть ті, що в центрі міста, брудні і смердючі."

У шिकाгському тижневику "Українська Життя" (ч. 36 з 14 вересня 1963 р.) в статті "Україна сьогодні" на основі доповіді інж. Ст. Куропаса та його сина Мирована, а також інформації, які подали деякі особи, що відіїдали недавно рідні землі — подано об'єктивний образ сучасної України. Ось деякі характеристики цієї статті:

"Зовсім не обов'язково (Україну) бачити, досить прочитати слова поета:

Убогі ниви, убогі села,
Убогий, обшарпаний люд.
Смутні картини, смутні,
невеселі,
А інших не знайдеш ти тут...

"Найжальніше виглядають колгоспники: брудні, неголені, босі, обдерті. Працюють дуже тяжко. Чоловіки заробляють щонайбільше по одному рублю на день. Характеристично, що чоловіки у колгоспах мало, більшість жінок, бо чоловіки тікають до міст, де сяк-так можна влаштуватися на підприємстві, щоб заробити бодай по 40-60 рублів на місяць. Головне джерело існування колгоспників — це присадибні ділянки на 1/15 гектара. На цьому клатичку землі тулять вони усі, що тільки можна втиснути, щоб прохарчувати себе та ще дещо продати на дрібні видатки."

"У найгіршому становищі в Україні перебувають жінки. Якщо за кріпосного права "мати на панщині пшеницю жала", то в совєтських умовах жінки виконують найтяжчу працю. Вони — основна дармова сила в колгоспах, де працюють від зорі до зорі, одержують за день виснажливу працю 50 - 60 копійок та пару фунтів збіжжя. Не зважаючи на галас совєтської пропаганди про високу техніку, жінки в Києві, у Львові, в Харкові на будівництвах носять на плечах цеглу, розчинаять цемент у дерев'яних коритах, мурують стіни. Молоді дівачки, квіт нашої нації, що покілилися середні школи,

(Закінчення на стор. 4-й)

Володимир Бедросович

ОБРИСИ МИНУЛОГО

(28)

Олександр Антонович також не раз готовий був відмовитися від співпраці з Булаковим, але свідомість того, що це означало б провал цілої справи, примушувала його тягнути до кінця. Він сподівався, що все ж українські колядки в його інтерпретації будуть уживочіні.

Я часто приходив на пробу хору, спостерігаючи всі деталі праці О. Кошиця. Свої враження я описав у "Свободі" в рубриці "Голоси читачів" під заголовком "У майстерні чарівника української пісні", підписавшись псевдонімом "І. Бондар".

У своїй лекції в Колумбійському університеті О. Кошиць говорив:

"При огляді української музики приходить до роздумів перше за все про народну музику творчості, зокрема про народну пісню, яка має в собі всі національні перлині і стала грунтом для організованого музичного українського мистецтва, як світського, так і церковного."

Музикальна творчість нашого народу огорнула пісню не тільки життя окремої одиниці з колекції до домонини, а й життя всієї нації в усіх її проявах і змінах від передісторичних часів аж до наших днів. У так званих "обрядових піснях" народна пам'ять донесла до нас з далеких сутинків нашого існування уламки поганського світогляду і ритуалу наших предків, а з початків нашої історії — відліски пишної княжої доби; в піснях історичних чудно відомі бур та катаклізми нашої трагічної історії; в козацьких ду-

мах — невільничі плачі та грім афанаси козацької слави; пісні веселі — це співана історія любові, починаючи з часів матриархату; чумацькі пісні діляють на нас вітром безкраїх українських степів; релігійні псалми і канти хвилюють нас ширістю і найновішою християнською вірою і моралі; в побутових піснях знаходимо найкращі картини життя у всіх його проявах, замітні любовні поемами, повними чару і глибокого почуття, — а іскри веселості, гумору й сатири пісень жартівливих випромилюють принади світло життєздатності й здоров'я народу лагідної адачі, чутливого, але сильного й мужнього."

Я ніколи не сподівався, що на далекий чужині матиму наслодоу заглянути в творчу лабораторію "великого чарівника" і неперевершеного знавця українських пісень Олександра Антоновича Кошиця.

Деяка разів я був присутній при тому, як він учив співати, готуючись українськими піснями звеличити свято Вашингтона. Бачив, як починав творити з безформної маси чудовий хор, який має представити слухачам живий образ безсмертної української пісні. За апертиєм відходам слідував, як геніальний диригент починав а "збужив": виначення слів пісні і виразної їх мови. Потім він переходив до втілення в почуття хористів ритму пісні.

Ці його перші кроки були прості, ще не окреслені ясно, як не окреслений у деталях спочатку твір мистця Голоси хористів звучать ще розрізнені, іноді відчуватися дисгармонія й ніби нелад.

Чим далі, тим явніше вимальовувалися обрис твору, обрис чарівної своєю красою пісні. З кожним тактом, а кожним рухом руки диригента спів удосконалюється. Нарешті він передає хористам ідею, почуття, яке хоче вкласти в пісню, — короткими, але яскравими словами і мімікою розкриває зміст, який у пісні часто вживається за безбарвними і, едвалось б, недоречними словами.

І стається чудо! Співаки співають, але в пісні вже є душа, яку вкладає у неї майстер. Коли хор гримить "Славен сес!", то дійсно чути, що славить він Творця всесвіту, Великого й Єдиного Бога. А в пісні "Ой, чумаке, чумаке", великий майстер, здається, лише одним, ледве помітним помахом руки розкриває і красу українських степів, і безжурність, а разом з тим дійсно "собою життя" чумака.

Сам О. Кошиць у цей час немов перероджується і стає частиною пісні, став її живою душою, а хористи перетворюються на досконалі музичні інструменти, на яких грає чарівник-музикант, підкорюючи своїм волею кожний звук від найменшого нюансу до громовоподібної октави, і коли затихають звуки тієї чудової пісні, ніби прокидається з солодкого, чарівного сну.

Я дивувався долі, що в нашому сірому, буденному житті, зійшла зоря зі Сходу? Що отут, в Америці, відживає національна пісня. І розумів, чому чужинці цілували руку Кошиця. Вони бо цілували руку не лише великого майстра, але й руку того народу, що створив чудесну пісню.

Більшість пісень, що їх співав хор Кошиця, аранжував він сам. Не буду говорити про Кошиця як про композитора, бо не маю для цього відповідних даних. Але досить послухати молитву "Отче Наш", до якої музику він написав, щоб переконатися, що великому майстрові відкрилися невідомі для звичайних людей тасмичні дупи. Слухаючи "Отче Наш" Кошиця, дійсно чути Оця Небесного, котрий усе сотворив і котрий дбає за все.

Мої зустрічі з О. Кошицем в Америці почалися 23 квітня 1924 року, коли я відвідав його в його помешканні. Після того я залишався у подорожнику:

"Сьогодні був у Кошиця. Він робить враження перетомленого й дуже здешенованого. Він розповідав мені про свою подорож з хором. Багато цікавих і незабутніх моментів він пережив. Наприклад, після того, як хор у присутності 36.000

осіб закінчив співати на арені, де відбуваються бої биків, підійшов до Кошиця президент Мехіко, Обрегон І, стискаючи своєю лівою рукою йому руку, бо правою не мав, сказав: "Прощу вірити, що я перший раз пошкочував тепер, що не маю другої руки, щоб Вам аплодувати". Або в Буенос Айресі під час співу з колосальною театральною залі несеться гістеричний вигук: "Ви божественні, ви, безсмертні..."

В приватному житті Олександр Антонович був незвичайно цікавою людиною. Вражало його глибоке знання української культури, особливо фольклору та історії музики й театру. Ного вміння образно і з гумором розповідати робило розмову з ним захоплюючою.

Олександр Антонович багато говорив про народні хорі на Україні. Між ними він найвище ставив хор Демущького. Одного разу я запитав Кошиця:

— Чому деякі хористи кажуть, що ви неохоче виконуєте український національний гимн?

На це він відповів:

ЖОВТЕНЬ — МІСЯЦЬ ФОНДУ „ВЕСЕЛКИ“. ДОПОМОЖІТЬ „ВЕСЕЛЦІ“ ПРОЯСНИТИ ДУШУ УКРАїнСЬКОЇ ДИТИНИ! ВИШЛІТЬ СВОЮ ПЕРЕДПЛАТУ І ШЕДРУ ПОЖЕРТВУ НА ЇЇ ВИДАВНИЧИЙ ФОНД!

Союзова Округа Перт Амбой відбула Окружні наради

Перт Амбой, Н. Дж. — 4-го жовтня тут в приміщенні Українського Народного Дому відбулися окружні наради Комітету Відділів УНСоюзу Пертамбойської Округи, до якої належать 14 Відділів, що гуртують разом понад 1900 членів. Зборами проводила Управа Комітету в особах голови М. Фединашина, секр. Я. Янова і касира інж. І. Грабовича. Відкриваючи наради, голова привітав присутніх відділових урядників, а відтак перейшов до звітування за Округу. Він подав до відома, що Комітет вже відвів кілька засідань, де обговорено справу приготування святкового Бенкету або концерту, для відзначення Ювілею 70-ліття УНСоюзу. Після того як зв'язалась дискусія, в якій дискусанти знову погодились, що Бенкет і Баль повинні бути проведені 24-го жовтня. Секретар 342 Відділу о. Петро Мелех подав думку, щоб на запланований Бенкет не запрошувати професійних сил з виступом, все це заступити молодечими організаціями, які є при церквах та різних товариствах на терені Округи. Присутні відділові урядники схвалили цей внесок, той поручили членам Окружної Комітету взяти це під увагу. Голова Округи заперив всіх, що зробить все, що буде в його можливості, щоб

дом для інших секретарів. Незважаючи на свою професійну працю, той на то, що є уродженцем Америки, він за всіма знаходить час, щоб успішно працювати для розбудови УНСоюзу, а доказом цього є те, що Відділ 155 наразі має понад 600 членів. Мелех вкотре о. Грушкі одержали секретар 372 Відділу Я. Ярема, за здобуття в минулому році 29 нових членів і секретар 349 Відділу І. Гидь за здобуття 26 нових членів для УНСоюзу.

Секретар І. Гидь, прийнявши медалью о. Грушкі, який, що як колишній воєнний та й старшина Українського Війська мав нагоду багато разів стояти на струнці і приймати військові відзначення за хоробрість та й заслуги, але ніколи в житті не мав нагоди одержати відзначення за громадську працю. Далше сказав, що є гордий з тої медалью та й зловив на руки обласного організатора ширшу подяку для Екзекутиву УНСоюзу, за те, що йому й призначили. Медалью в бронзі о. Грушкі одержав секретар 342 Відділу о. Петро Мелех, як доказ призначення, що в минулому році прислав 12 нових членів для УНСоюзу. Вручаючи медалью о. Мелехові, обласний організатор заявив, що це є велика честь для нього відзначити успішну працю на союзному полі в минулому році, а саме призначили 54 нових членів для УНСоюзу. Степан Гавриш підкреслив, що М. Фединашин повинен бути прикла-

Відділи стейту Коннектикат працюю завершують ювілейний рік УНСоюзу

Нью Гейвен. — Минулої вівторка, 11 жовтня, в приміщенні місцевої католицької церкви відбулася нарада Відділів УНСоюзу, зі стейту Коннектикат, предметом якої було зведення підсумків дуже вдалої імпрези, що відбулася з нагоди 70-річчя УНСоюзу в Нью Бритен в дні 16 серпня ц. р. та планування дальшої праці для успішного закінчення року УНСоюзу.

Наради відкрив стейтський голова УНСоюзу мгр. Іван Телюк, який попросив привітати о. Забава з місцевої католицької церкви відмовити молитву за успіх наради. Після цього союзний секретар з Нью Бритен, Василь Романішин, склав фінансове справоздання за ювілейного свята, яке відбулося в його місцевості. Це свята принесло прибутки на \$1,757.90, а витрати на \$882.93. Чистий прибуток становить \$874.97 дол. Половину з прибутків розділено на Відділи, які призначили до успіху, продавши більшу кількість квитків вступу, а решту залишено в касі стейтського комітету Відділів УНСоюзу, призначивши \$25 для Комітету Пам'ятника Т. Шевченкові. Привітний склав о. Романішин і його Відділові та з вдовольняттям ствердили, що при збірній співпраці кожний громадянин повинен мусити закінчити свій рік.

Голова зборів попросив о. Мелех секретаря УНСоюзу, Я. Ярема, який виступив доповідь про сучасний стан УНСоюзу на тлі союзного ювілею. Доповідач підкреслював, що завдання підняти невиконані ще завдання УНСоюзу, а зокрема ювілейне зобов'язання збільшити УНСоюз на 7,000 нових членів. Хоч округа Коннектикат знаходиться на 7 місці поміж 32 округами УНСоюзу, все ж таки вона далеко не виконала своїх кволи, тому перед нею стоїть завдання приспівати і залучити нових членів до виконання своїх ювілейних зобов'язань. Гол. секретар склав подяку передовим діячам округи, а саме її голові мгр. І. Телюкові, дир. Е. Гомотюкові, М. Галькевичові, В. Романішині, І. Бинковському, В. Добчанському і В. Олійникові та їхнім Відділам за дотеперішні заслуги для УНСоюзу. З жалем і докором згадав він, що 5 Відділів, в тому з Ансонії, 1 з Сеймуру і 1 з Брістолу не придбали в цьому ювілейному році ні одного члена та закликав їх до відроблення втраченого часу. До того ці Відділи, подібно, як раніше, не прибули на ш збо-

ТЕРНОПІЛЬ СЬОГОДНІ

(Продовження з 2-ої стор.)

працюють доярками, свинарками, телятницями. Загальне враження відвідувачів можна схопити кількома словами: Україна роз'ята на хресті, але в народі жевріє ще надія на визволення. Багато не сподіваються від еміграції, бо досить поінформовані про внутрішні в ній роздори, але чекають на якусь „чудо“, що виведе їх з рабського становища.

Новий „радянський“ Тернопіль змінив своє обличчя. З автохтонного населення, яке проживало тут до війни, залишилося лише 5 відсотків; воно живе здебільша в своїх старих домах на периферії. Такий малий відсоток первісного населення пояснюється тим, що багато людей згинуло під час воєнних дій, багато вивезено на Сибір, а старші вимерли. Колишні заможні наші міщани мали прекрасні коні, расові корови. Тепер щасливий той, хто має козу, яку крадькома водять пасти в придорожній рові.

Невільничий колгоспний система змушує наших селян залишати село і шукати праці в місті, в артілях, майстернях, фабриках. Таким чином до

Українська хроніка

● Американо-латинський гурток філії Товариства „Прогресивна“ з Ланкальє в Аргентині, під керівництвом Петра Палагнюка, вже декілька разів поставив драму І. Луцька „Печена дитина“. Остання вистава відбулася в м. Вілья Аделіна, в Українському Народному Домі при вулиці України 3195 („Україна“) по-іспанському — „Україна“.

● У Нью Йорку вийшло третє число журналу „Комбатант“, за редакцією І. Кедрина — Рудницького та Ю. Тиса — Крохмалюка. Вільність матеріалів присвячені 50-літтю Українських Січових Стрільців: спогади, статті, причини до історії. Поміщено статті В. Калініна, І. Портника, С. Рибаченка та ін.

● Життя газета „Союзники читають свій журнал“ відбудеться у неділю 18 жовтня о 4-ій годині, в Літературно-Мистецькому Клубі в Нью Йорку, за нагоди 20-річчя журналу „Наше Життя“.

● Покладання наріжного каменя власного кооперативного дому відбулося у серпні в Буенос-Айресе, при вулиці 144 Маса. Цей дім буде власністю української кооперативної „Відбудови“. Покладання наріжного каменя довершив Єпископ Андрій Салепак.

Короткі вісті

● Совети в Ізраїль підписали договір, за яким Ізраїль зобов'язався заплатити відсоток двох років чотири і пів мільйона доларів за будинки в Єрусалимі, які колись були власністю царської Росії. Хоч право Советів до тих будинків було сумнівне, проте Ізраїль погодився на советські вимоги, сподіваючись згладити таким чином вороже ставлення, що його СССР займає супроти Ізраїлю. Хрущов, під час своєї недавньої візити в Каїро, задекларував цілком по стороні арабів проти Ізраїлю.

● Японський суд в Йокотамі засудив на довічне в'язницю 21-річного американського моряка Джеральда Левандовського за вбивство в квітні цього року шифера такійки, японця, при чому вбивницю пограбував убитого на 5,000 єн (кількох доларів). За грабівницьке вбивство японський кримінальний кодекс передбачає смерть або довічне в'язницю.

● Комуніст-мадарський прем'єр Йолл Кадар прийхав до Варшави на наради з своїм однопартійним польським колегою Владиславом Гомулкою. Вони обидва підтримували Москву в спрості проти Пейлінгу і, мабуть, нараджувались над спільною тактикою на комуністичному з'їзді, що його Хрущов скликав на 15 грудня ц. р. до Москви.

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу Філадельфії й околиці

— влаштує —
ЮВІЛЕЙНИЙ БЕНКЕТ І БАЛЬ
з нагоди 70-ліття найстаршої української установи у вільному світі
Українського Народного Союзу
Бенкет і Баль відбудуться
В суботу, 24-го жовтня 1964 року
RIFLE CLUB, 8th St. — Tabor Rd.
PHILADELPHIA 41, Pa.
Початок Бенкету год. 6:30 веч. Початок Вальс год. 9:00 веч.
Вступ на Бенкет \$5.00 Вступ на Вальс \$2.00
Зрештою на Бенкет приймається лише до 20-го жовтня включно.
В ПРОГРАМІ БЕНКЕТУ:
Відкриття — Степан ГАВРИШ
Голова Філадельфійської Округи
Вступне слово — Посип ЛИСОГІР
Головний Предсідник УНСоюзу
Виступ хорового хору „ПРОМЕТЕЯ“ з Філадельфії, Па.
Під диригентурою маестра Івана ЗАДОРЖНОГО
Промова — Д-р Ярослав ПАДОХ
Головний Секретар УНСоюзу
Вручення почесних грамот для заслужених союзних діячів Філадельфійської Округи
Особі, які є членами УНСоюзу понад 50 років, будуть святочно відзначені під час Бенкету.
Топтмайстер Бенкету — Д-р Володимир ГАЛАН
Аранжери Вальс — Адвокат Іван ФЛІС з Нью Йорку
Інк. Іван СКІРА з Філадельфії
Оркестра Павла МАЛИНОВСЬКОГО з Честер, Па.

Збори закінчено спільною перекускою, яку приготували члени окружного комітету.
Степан Гавриш

● Пала Павло VI прийняв на приватній аудієнції кардинала Фердинанда Кірогу з Еспанії та бучим-то заперив його, що нема чого лякати лібералізації відносин в Католицькій Церкві. В Еспанії Католицька Церква є державною з єдиним правом на відкриті святині, друк і поширювання релігійної літератури та утимування шкіл. На 28 мільйонів населення з 30 000 протестантів і 5 000 жидів.

Українська книгарня „на всю Бразилію“

Вже від багатьох років п. Василь Петрук у Сан Павлі, на власну руку провадить українську книгарню. Раніше таких книгарень було кілька і то в різних містах Бразилії, зокрема в Куритібі, але згодом, в зв'язку зі зникненням бразилійського гроша та з деяких інших причин, згадані книгарні фактично припинили своє існування. Залишилась у діючих тільки одна — Василя Петрука.

Тяжко повірити в те, що на продаж українських книжок п. Петрук має якийсь особливий зиск, навіть доводиться дивуватися, як він взагалі зводить кінці з кінцями, бо в Бразилії українських книжок майже не продукують, а закордонні — вимагають доларів, фунтів чи марок, тобто багато кружирів. Але п. Петрук справи не припиняє.

Микола Бажанові — 60 років. З нагоди 60-річчя, українського поета і перекладача Миколу Бажанова нагороджено орденом Леніна, повідомила „Радянська Україна“ з 9 жовтня про рішення Президії Верховного Совету СССР. Але навіть з нагоди ювілею не перевидано перших — найкращих — творів М. Бажанова, зокрема ранніх сонетів, поеми „Гетто в Умані“, „Гофманової ночі“.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

Михайло Коцюбинський про російську мову і російські видання в Україні

„Коцюбинський якийсь сказав, — згадає С. Чикаленко, що нізащо не дасть своїх праць у „двоязычний“ журнал... Поки не мені, голубчику, з'являть при „Київській Старині“ все, що може держати в руці українське перо...“ („Літературна Україна“ з 22 вересня).

БЕРРІ ГОЛДВОТЕР

ВІЛЬЯМ МІЛЛЕР

БОРЦІ ЗА ВОЛЮ

Теперішній Уряд зобов'язався продовжувати політику нерішучості, угодівства і відвороту.

ГОЛДВОТЕР І МІЛЛЕР ПРОПОНУЮТЬ НАСТУПНІ ЗМІНИ:

- * Мир через готовість і силу
- * Ініціативу в боротьбі проти комунізму в усьому світі
- * Кожне можливе зусилля, щоб досягнути свободу поярмленим народам
- * Кращий імміграційний закон, який уможливив би з'єднання родин і пересування кво-тових чисел у користь українців та інших упосліджених дотепер народів
- * Фінансово здорову систему соціальної безпеки (Сошел Секюриті), щоб кожний міг дістати належні йому користі (бене-фіти)
- * Припинення щораз більшої державної кон-тролі над щоденним життям кожного гро-мадянина

У ВАШОМУ СЕРЦІ ЗНАЄТЕ, ЩО ЗА НИМИ ПРАВДА!

Відзначайте ТИЖДЕНЬ СВОБОДИ від 25-го до 31-го жовтня!

ГОЛОСУЙТЕ ЗА ГОЛДВОТЕРА Й МІЛЛЕРА 3-ГО ЛИСТОПАДА!

Відділ Національностей, Крайовий Республіканський Комітет, Вашингтон, Д. К.

Ділячись сумною вісткою, що дня 13-го жовтня 1964 року упокоївся в Бозі наш Найдорожчий МУЖ І БАТЬКО

бл. п. ЙОСИФ СЕРЕТНИЙ

проживши 77 р., член 130 Відділу УНСоюзу ім. св. Володимира в Нью Йорку, член парафії св. Юра.

ПАНАХІДА в п'ятницю, 16-го жовтня ц. р. о год. 8-й веч. в пох. закладені П. Яреми в Нью Йорку.

ПОХОРОН відбудеться в суботу, 17-го жовтня 1964 р. о год. 9-й ранку на цвинтар Кальварія.

В глибокому смутку:

дружина — МАРІЯ
сина — ТОМАС з ріднею
і Рідня в Краю

Замість квітків на могилу

бл. л. проф. ІВАНА ВЕРЕЖНОГО

складають 25.00 доларів

на Наукове Т-во ім. Т. Шевченка в Саргелі, Франція
Ольга і Теодор ПАРІ
та
Марія і Ярослав ГЕРШН

Замість квітків на могилу

св. п. СТЕПАНА ПЕТИКА

складають 10.00 доларів

на Українських Інвалідів

Марія і Василь ПАЛІДВОРН

Замість квітків на могилу

св. п. о. Світника САВІНА ДУРБАКА

зложили на видання Збірника про Тереківельщину:

Софія ТИМЦЮРАК \$25.00
Софія з Гарматів ВОРОБЕЦЬ \$10.00

УВАГА! УВАГА!

Уже вийшло з друку чергове число 4 (8) за 1964 р. Ілюстрованого квартальника „ГОЛОС УКРАїнСЬКОГО ПРАВОСЛАВНОГО БРАТСТВА“ — органу Православного Братства св. Тройці в Шикаго — з таким змістом:

1. Архисуперник Геннадій — Святі Тайства в Церкві — Кате-хизична Бесіда; 2. Протоієрей Т. Гавриш — Значення Пра-вославної Церкви; 3. Микола Величківський — Українська Православна Церква — Об'єднуючий центр усього нашого життя; 4. Р. П. — Природні науки і релігія; 5. М. Трихрест — В своїй хаті — своя правда і сила, і воля (Маніфест на-ціонально-суспільної справедливості християнського націо-налізму); 6. К. Червеченко — Інтернаціоналізм злочинців — суди оганки; 7. Управа Братства св. Тройці — Вислушення Диявола; 8. Архисуперник Геннадій — До Управи св. Тройцького Українського Православного Братства в Шикаго; 9. Хро-ника; 10. Слово читача; 11. Від адміністрації. Ціна 50 цент.

Адреса:
Ukrainian Holy Trinity Orthodox Church
1908-10 North Humboldt Blvd. Chicago, Illinois, U.S.A.

[illegible]